

Statsråd Ola Borten Moe Utsynsmeldingen

OsloMet, fredag 24. mars 2023

Utsyn over kompetanse- behovet i Norge

Vi går tom for folk før vi går
tom for penger.

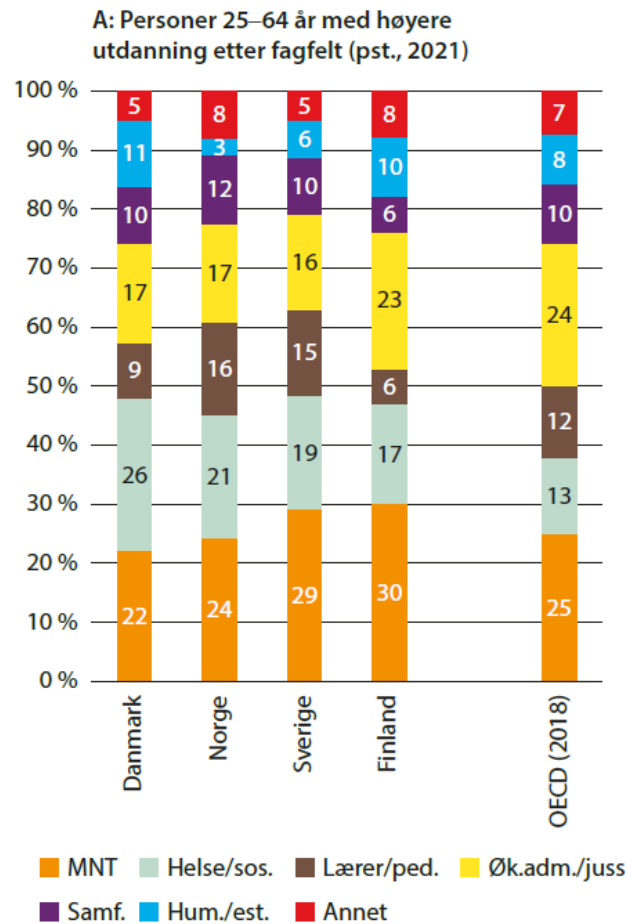
Humankapitalen er vår viktigste ressurs

Hva må vi lykkes med?

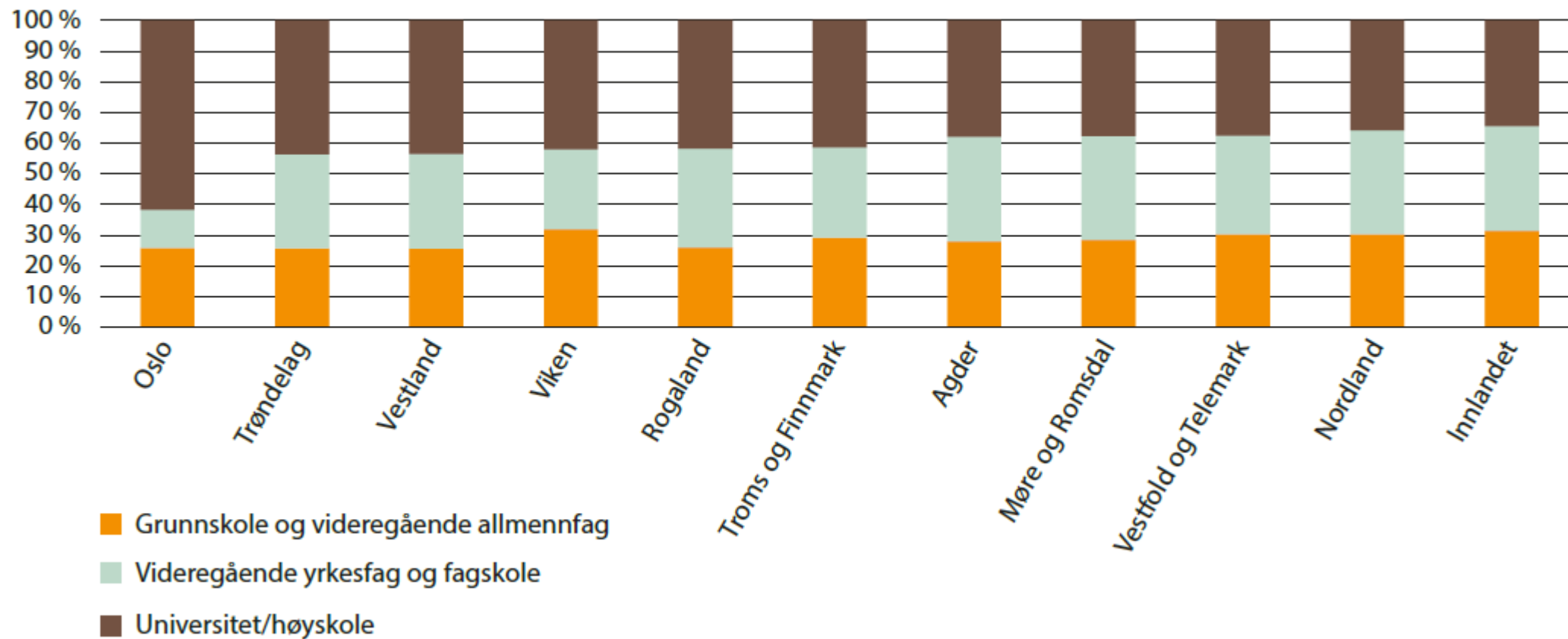
Utdanningsnivået i Norge

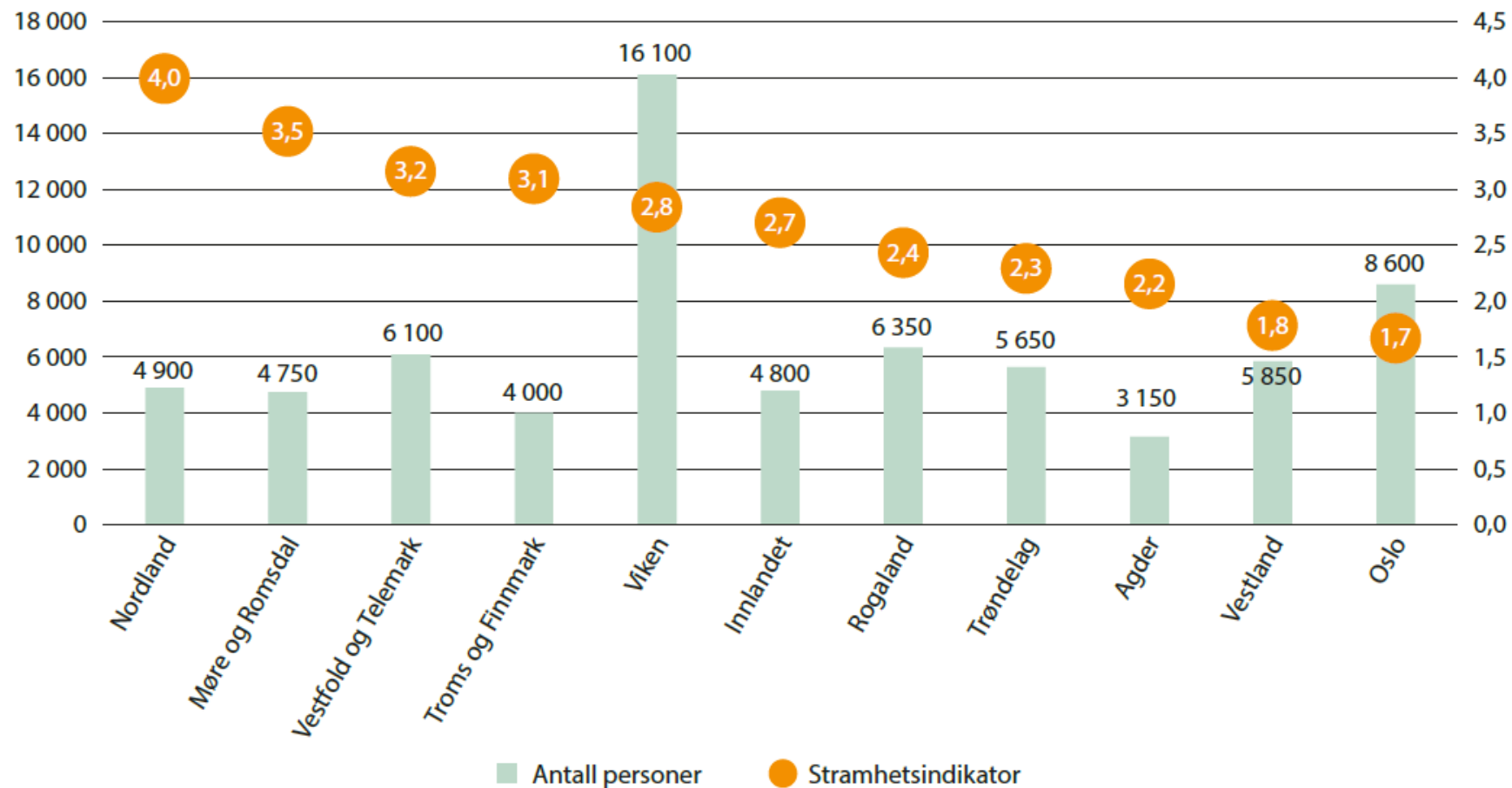
- Utdanningsnivået i Norge er så vidt over gjennomsnittet for OECD-landene.
- Om lag 55 prosent av unge i Norge begynner i høyere utdanning, og nesten halve voksenbefolkningen har fullført utdanning utover videregående opplæring.

Regionale variasjoner

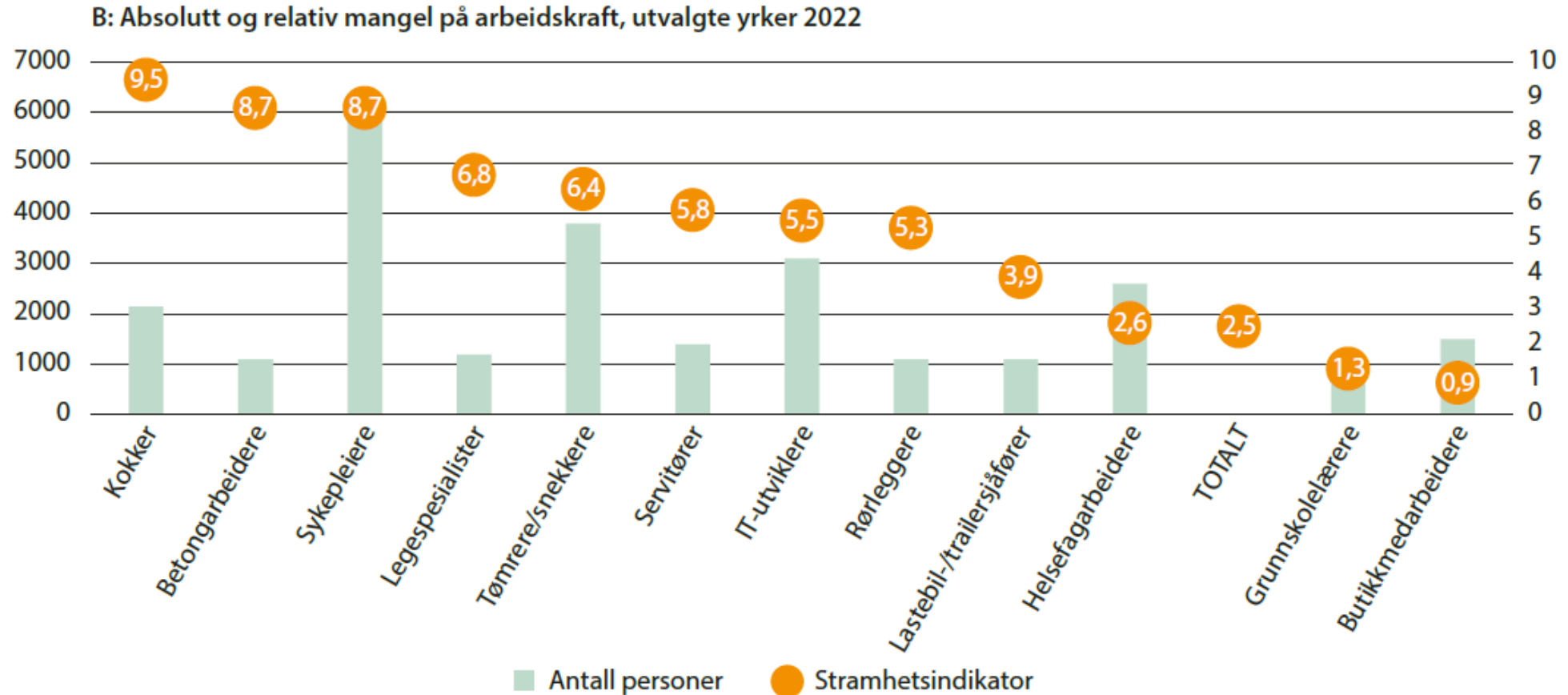
B: Utdanningsnivå etter fylke, prosent av befolkning 25–66 år, 2021

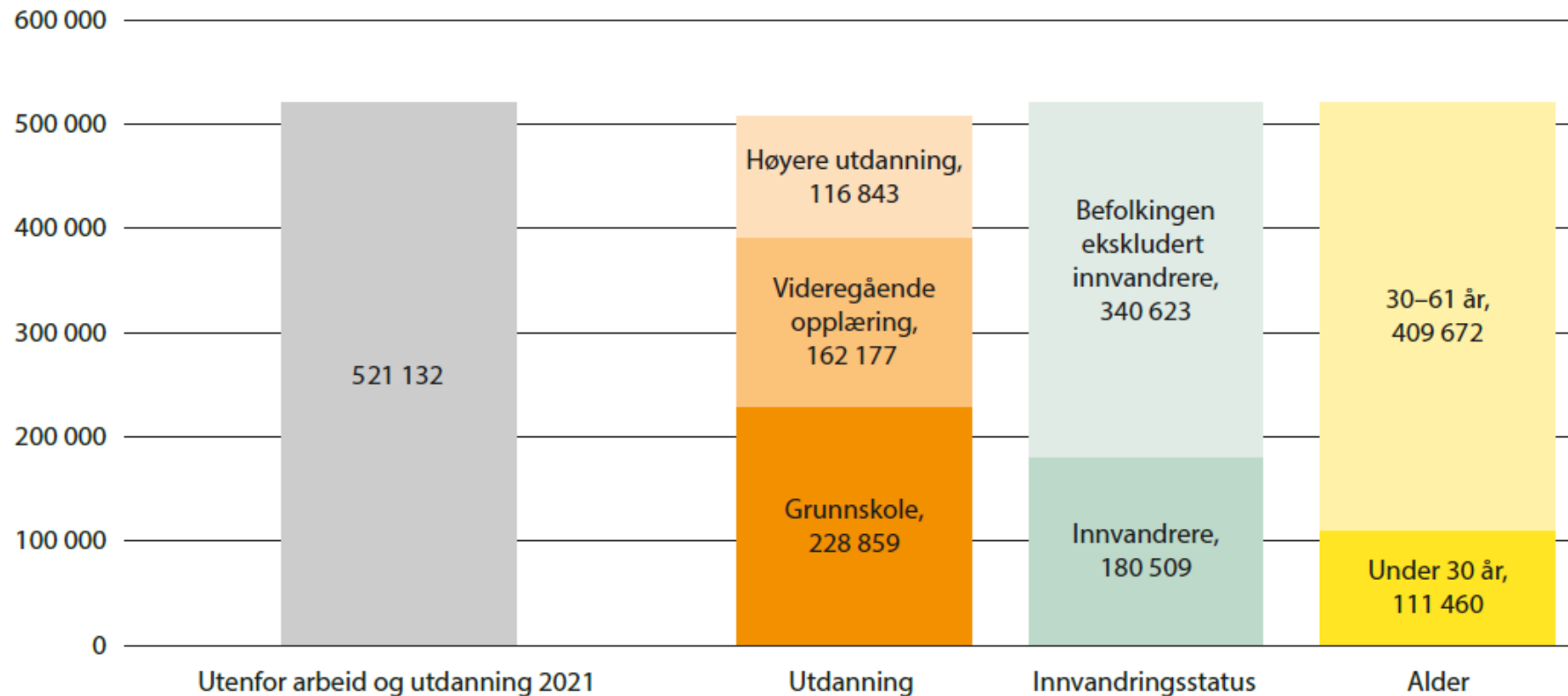
Behovet varierer i ulike deler av landet

Store udekkede kompetansebehov

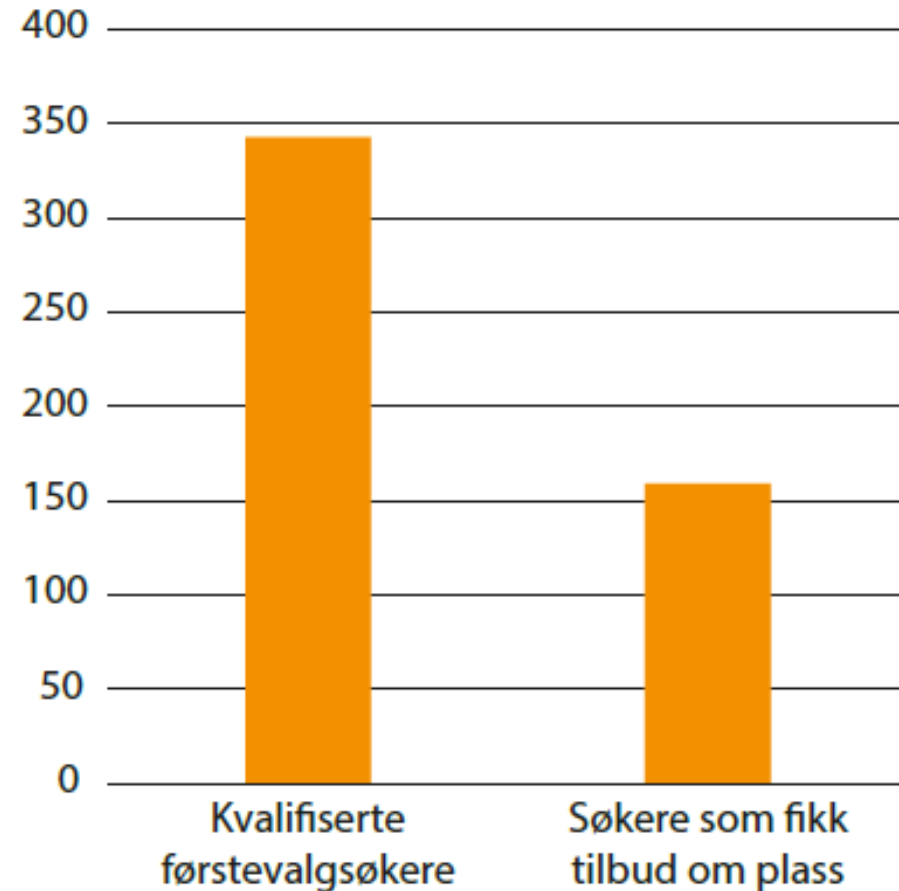

Utenforskap og utdanningsnivå

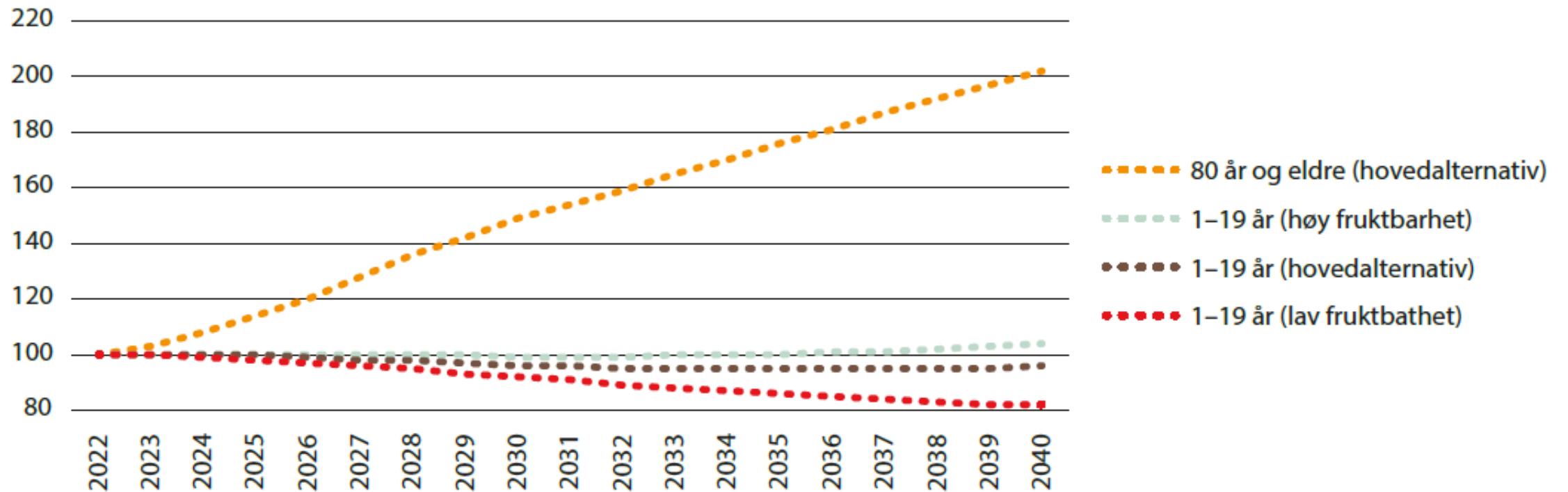
Gap mellom interessen fra søkerne - og kapasiteten i utdanningene

Vekst i søking til IT-studier ved universiteter og høyskoler 2010–2021 (årsstudium og bachelor)

Demografiske endringer

A: Framskrevet endring i antall barn i barnehage- og skolealder og antall eldre over 80 år (2022 = 100)

Fremtidens kompetansebehov

Hva gjør vi?

- Vi vil prioritere kompetansen vi trenger for:
 - **et høyproduktivt og konkurransedyktig næringsliv**
 - å gjennomføre **grønn omstilling**
 - **gode velferdstjenester** i hele landet å **kvalifisere og mobilisere flere** av dem som står utenfor arbeidslivet

Foto: Benjamin A. Ward / OsloMet

Dimensjonering av utdanningssystemet

- **Universiteter og høyskoler:** Forventer prioritering av IT, helse og utdanning som er nødvendig for grønn omstilling.
- **Fagskoler:** Vil prioritere tekniske fag, helse og fag som er nødvendig for det grønne skiftet ved fremtidige tildelinger av studieplasser til fagskolene
- **Videregående opplæring:** Vurdere behovet for å ytterligere vektlegge samfunnets behov for kompetanse i dimensjoneringen av videregående opplæring

Tillitsreform i praksis

- større tillitt
- færre tellekanter
- mindre detaljstyring

Nytt finansieringssystem for universiteter og høyskoler

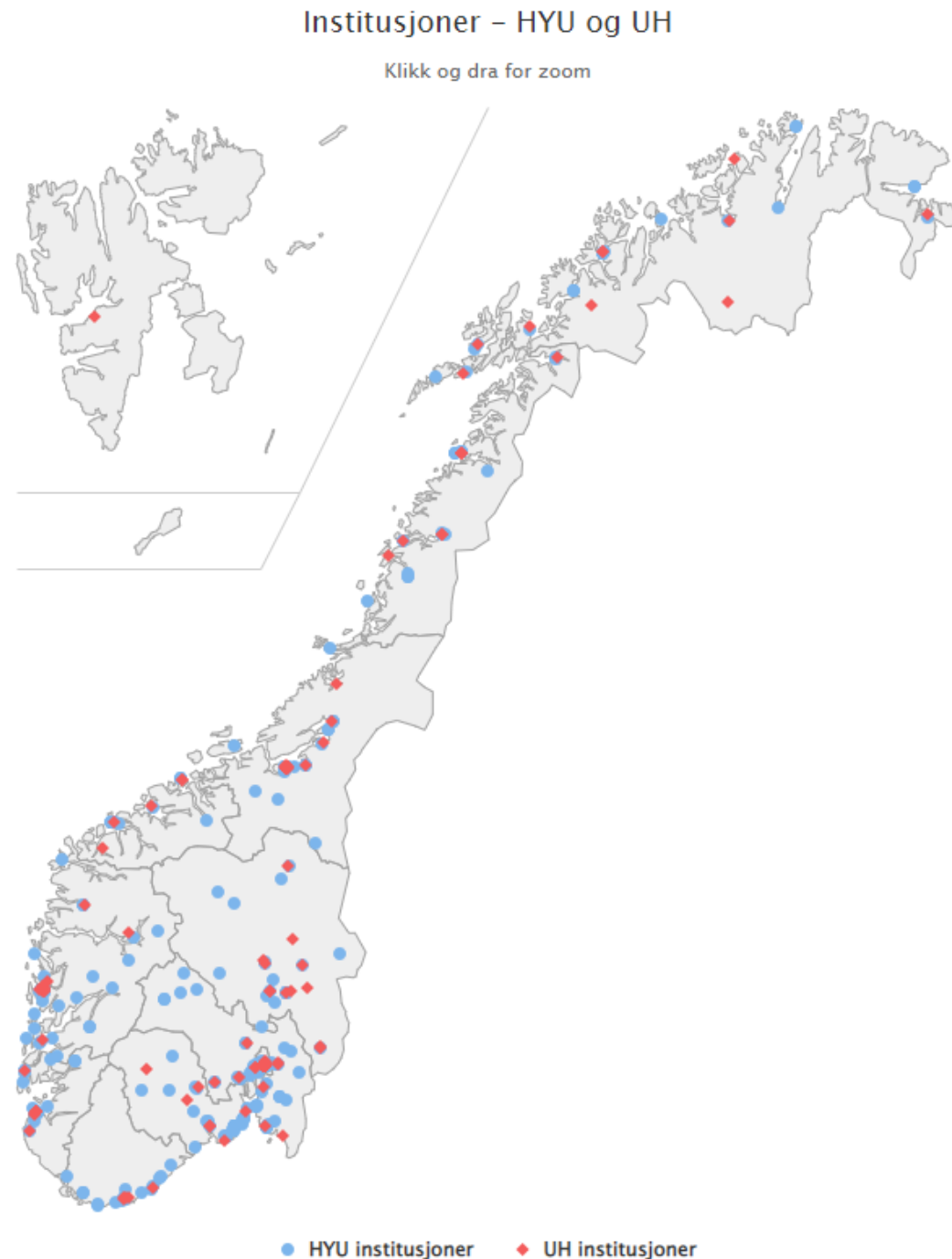
- Fjerne resultatbasert uttelling på indikatorene for utvekslingsstudenter, publiseringspoeng og eksterne inntekter.
- Erstatte indikatoren for uteksaminerte kandidater med en indikator for fullføring av studieprogrammer.
- Videreføre indikatorene for gjennomførte studiepoeng og avlagte doktorgrader og oppjustere satsen for studiepoenguttelling

Fra seks til tre finansieringskategorier

- Kategori 1:
 - Humaniora, samfunnsfag og økonomisk-administrative fag.
- Kategori 2:
 - Realfag, teknologi, helse- og sosialfag, lærerutdanning og utøvende kunst- og mediefag.
- Kategori 3:
 - Lege-, tannlege- og veterinærutdanning.

Tilgang til fleksibel utdanning i hele landet

- Fortsatt satsing på fleksible og desentraliserte utdanningstilbud og studiesentre
- Fleksible og desentraliserte tilbud skal bli en del av den ordinære virksomheten

Læring i arbeidslivet

- en kompetansereform utviklet i samarbeid med partene i arbeidslivet
- fortsatt satsing på fagskolene og bransjeprogram slik at flere fagarbeidere får mulighet til å oppdatere seg
- endringer i Lånekassens ordninger slik at det man kan få studielån til korte utdanninger
- endringer i finansieringssystemet og egenbetalingsforskriften som til sammen vil gjøre det mer attraktivt for UH-institusjonene å tilby fleksibel utdanning

Oppsummert

- Vi har fått et **kunnskapsgrunnlag** som viser veien videre
- Vi må **fordele ressursene smartere** og prioritere kompetanse som er nødvendig for et høyproduktivt og konkurransedyktig næringsliv
- Vi skal **bruke mindre ressurser på byråkrati**, og fjerne hindringer for livslang læring